

Buityje naudojamos cheminės medžiagos

Kadangi buityje naudojamų medžiagų cheminė sudėtis yra labai įvairi, todėl pagal vartojimo sritis jas santykinai būtų galima suskirstyti į 4 grupes:

- asmeninės higienos priemonės;
- valymo priemonės;
- technines priemonės;
- sodininkystės ir daržininkystės priemonės.

Asmeninės higienos priemonės (dantų pasta, šampūnai, kosmetikos priemonės ir pan.) tinkamai vartojamos žmogui yra nepavojingos, bet vartojant ne pagal paskirtį arba kitaip, nei nurodo gamintojas, gali sukelti, ypač jautriems žmonėms ir vaikams, pašalines reakcijas ar net apsinuodijimus. Labiau kenksmingos ir ne pagal paskirtį vartojamos yra fluoro turinčios dantų pastos. Net ir vienoje dantų pastos tūbelėje esančiu fluoro kiekiu vaikas gali sunkiai apsinuodyti. Tačiau vaikai dažnai tik paragauja dantų pastos, o atvejų, kad mažylis suvalgytų visą tūbelę pasitaiko tik išimtiniais atvejais. Vaikams, suvalgiusiems didesnę dantų pastos kiekį, rekomenduojama plauti skrandį (procedūrą pradėti ne vėliau kaip per 30 minučių). Jei fluoro turinti dantų pasta pateko į akis, būtina kuo skubiau jas plauti dideliu tekančio vandens kiekiu. Dirginimo (skausmo, deginimo, ašarojimo) reiškiniams išliekant ilgiau – būtina kreiptis į akių gydytoją.

Dauguma vartojamų šampūnų yra nepavojingi, išimtis - gydomieji šampūnai, kurių sudėtyje yra stipriai veikiančių cheminių medžiagų. Šampūnais, kaip ir dantų pastomis, dėl gražaus jų įpakavimo ir malonaus kvapo, dažniausiai apsinuodija vaikai. Šiuo metu, siekdami išvengti vaikų apsinuodijimų, kai kurie gamintojai į šampūnus deda kartinamųjų medžiagų. Tiesioginis šampūnų poveikis nėra pavojingas, tačiau jo išgėrus gali būti virškinamojo kanalo sutrikimų: pykinimas, vėmimas ar viduriavimas. Pavojų kelia šampūnų putojimas: putomis galima užspringti ar pažeisti kvėpavimo takus.

Daugelis kosmetikos priemonių yra nekenksmingos (lūpų dažai, pudros, kremai ir pan.), tačiau yra ir pavojingesnių priemonių. Nagų lako valiklių pagrindinė sudėtinė dalis yra nuodingi organiniai tirpikliai, kurie pavojingi tiek jų išgėrus, tiek prisikvėpavus garų ar gausiai apsipylus jais odą. Išgėrus nagų lako valiklio atsiranda burnos ir ryklės gleivinės paraudimas, skausmas, pykinimas, vėmimas, pilvo skausmai, koordinacijos sutrikimas (girtumo būseną), dažnas širdies plakimas. Sunkių apsinuodijimų atvejais gali būti pažeidžiamos kepenys ir inkstai. Prisikvėpavus lako valiklių garų pacientą reikia išvesti ar išnešti į gryną orą, išgėrus - išplauti skrandį. Išgėrus nagų lako valiklio aktyvintos anglies duoti nereikia. Būtina atsiminti, kad mažiems vaikams arba pacientams, kuriems dėl apsinuodijimo yra sutrikusi sąmonė, skrandį plauti gali tik sveikatos priežiūros specialistai.

Pavojingi ir plaukų dažai, turintys vandenilio peroksido. Šios medžiagos koncentracija svyruoja nuo 3 iki 12%, todėl gali sukelti korozinį poveikį. Paragavus ar prisikvėpavus vandenilio peroksido gali įvykti virškinamojo kanalo ar kvėpavimo takų cheminis nudegimas, pasireiškiantis skausmu, pykinimu, vėmimu, kvėpavimo sutrikimais, ašarojimu. Šarmų ar rūgščių išgėrusiam asmeniui, kol atvyks greitoji medicinos pagalba, duokite išgerti 200 – 250 ml vandens, kuris praskies skrandyje esančią korozinę medžiagą ir sumažins jos koncentraciją.